

## Mats Parner

### Hela Europas framtid avgörs i Ukraina

Ryska federationens president Vladimir Putin har inte gjort sig känd som en sanningslidelsens apostel. Den 21 februari 2023 talade han till sitt folk och hävdade att länderna i västvärlden stöder nynazister i Ukraina och strävar efter att ”göra slut på oss en gång för alla”. Han gav också entydiga besked om hur vi i vår del av världen behandlar såväl det växande släktet som kyrkans dignitärer – och inte minst om vilken framtid som väntar oss:

*– Familjebanden och de kulturella identiteterna förstörs i väst. Perversioner och övergrepp emot barn ända upp till pedofili annonseras som norm. De tvingar sina präster att viga homosexuella. Vägen mot andlig katastrof ligger därmed utstakad.*

Jag är själv en relativt flitig nyhetskonsument, men att pedofili skulle ha blivit rättesnöre och riksligare i Sverige och andra västländer har fullkomligt gått mig förbi. I gengäld vet jag att en annan tongivande politiker – Donald J Trump – har en syn på tingens ordning, som osökt för tankarna till Putins idévärld. Båda laborerar oförtrutet med falska utsagor och alternativa sanningar. Det är, anser jag, bokstavligen livsnödvändigt att Donald T inte väljs till president i USA den 5 november. Denne stenrike marodör har klassificerat Putin som ett ”politiskt snille” och betecknat angreppet på Ukraina som handlingskraftigt – och ”smart”.

Ytterst är det just Ukrainas framtid som inger betänkligheter. Med Trump som Förenta Staternas nästa president och den lika omdömeslöse JD Vance i rollen som hans vice är risken alltför uppenbar att det US-amerikanska stödet till Ukraina drastiskt skärs ner eller, i ett värsta-scenario, helt uteblir.

Detta kan i sin tur leda till att Ryssland segrar eller, mer sannolikt, till att konflikten fryses med halvön Krim och de fyra regionerna Donetsk, Luhansk, Kherson och Zaporizjzja som de facto-ockuperade. Det rör sig här om en total areal lika stor som Danmark, Nederländerna och Belgien tillsammans och med omkring tio miljoner invånare. Endast en av Putinkastens installerad Quisling-regim skulle vara beredd att uppge dessa områden. President Zelenskyjs regering – eller en framtida av liknande slag – kommer *aldrig* att gå med på förhandlingslösningar, som inte uttryckligen bygger på principerna om territoriell integritet och nationell suveränitet. Fryses konflikten, så löper vi risk att få en ”baltisk situation”: efter andra världskriget införlivades Estland, Lettland och Litauen av Josef Stalin och blev i realiteten en del av sovjetväldet.

Men västvärlden godkände inte annekteringen av dessa länder. I dag är de på nytt fria och har av eget välförstått intresse anslutit sig till både EU och Nato.

Ukraina förklarade sig självständigt lördagen den 24 augusti 1991 några månader före Sovjetunionens upplösning i slutet av december. De tre baltiska staterna hade redan tidigare utropat sin oavhängighet men förnyade unisont sina självständighetsdeklarationer den 24 augusti (1991). Ryssland blev i sin tur självständigt tisdagen den 12 juni 1990.

I Ukraina arrangerades en folkomröstning om landets status söndagen den 1 december 1991. Med ett valdeltagande på 84 procent röstade hela 90 procent av ukrainarna FÖR självständighet och ställde sig därigenom bakom regeringens oavhängighetsförklaring av den 24 augusti. I Donetsk och Luhansk, där stora delar av befolkningen är rysk, stödde 83 procent av de röstande landets suveränitet och på Krim 54 procent. Redan följande dag, 2 december, erkände ett betydande antal länder – *inklusive* Ryssland, märk väl! – Ukrainas oberoende. I det så kallade Budapest-memorandumet 1994 förband sig Ryssland dessutom (tillsammans med Storbritannien och USA) att stå som garant för Ukrainas autonomi.

Det kan alltså inte råda några som helst tvivel om att Ukraina har lagen och den internationella rätten på sin sida, medan Ryssland under Vladimir Putin är den notoriskt opålitliga förbrytarparten.

När Krim annekterades av Ryssland i skiftet februari-mars år 2014 i strid med elementära folkrättsliga principer, så var det ett direkt och omedelbart svar på de omfattande protestyttringar som ägt rum på Majdan i Kiev och på andra håll vintern 2013–14. Putin fruktade, sannolikt med all rätt, att ett likartat folkligt missnöje skulle ta fart även i Moskva och S:t Petersburg. Därför stämde han i bäcken. I samma veva inledde ryskstödda separatister sin lågintensiva krigföring i östra Ukraina.

Sant är att Nikita Chrusjtjov (1894–1971) chevalereskt donerade Krim till Ukraina, gissningsvis utan att beakta eventuella konsekvenser, men dessa hans mått och steg saknar all juridisk relevans i dag. Krim är en del av Ukraina. När halvön införlivades med Ryssland, 2014, så var det första gången på närmare 70 år (krigsslutet 1945!) som nationsgränser i Europa flyttades genom militär intervention.

Man brukar säga att Ryssland är en auktoritär stat, men såvitt jag begriper är det värre än så; Ryssland är fascistiskt. Det rör sig inte om en fascism som i alla avseenden är identisk med 1930- och 40-talens, men likheterna är icke desto mindre slående. Putins uttalade ambitioner är att eliminera Ukraina som statsbildning och i imperialistisk anda införliva hela territoriet med det egna väldet. I grunden är hans ”militära specialoperation” riktad mot väst med Ukraina som brännpunkt. Just där avgörs vår och hela Europas framtid.

”Finlands och Sveriges plötsliga blyttbeslut att ansöka om Nato-medlemskap var ett historiskt steg och en dramatisk markering av att Ukrainas sak också är vår”, betonade Göran Rosenberg för ganska exakt ett år sedan. ”Så bör vi se till att det förblir”, tillfogade han. Jag kan bara instämma. Först när Ryssland lämnar Ukraina är kriget slut.

## Lästips

### Fler artiklar av Parner med anknytning till kriget i Ukraina:

[Den ukrainska apokalypsens fyra ryttare](#) (februari 2023)

[Det vi ser i Ryssland är totalitarism av ny typ](#) (mars 2023)

[En terror vars like Europa inte sett på åttio år](#) (april 2023)

[I Ukrainakrigets och Natoprocessens slagskugga \(recension av Guillou-roman\)](#) (augusti 2023)

[Symbiosen mellan det ryska folket och de mäktiga i Kreml](#) (september 2023)

[Putins Ryssland och Stalins Sovjetunionen](#) (april 2024)

[Den mänskliga arten håller på att dö ut i Ryssland](#) (maj 2024)

[En lysande berättelse om rysk imperialism och ukrainskt motstånd](#) (juni 2024)